

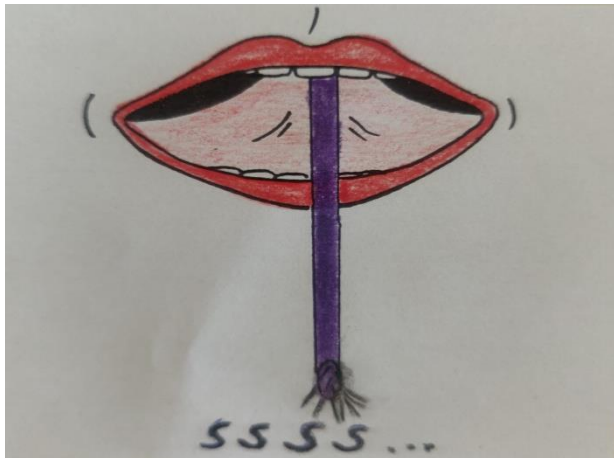

HARJOITUKSIA S-ÄÄNTEEN OPPIMISEKSI

Suomen kielen s ääntyy siten, että kielen kärki nousee yläetuhampaiden taakse hammasvallille, ilma virtaa kielen keskiosaa pitkin kielen laiteiden ollessa ylhäällä, ja saa aikaan hankausäänen, suhun, hammasvallia vasten.

Harjoitellaan pieniä hetkiä, n. 5-10 minuuttia kerrallaan, mutta riittävän usein, esim. kerran päivässä. Lähdetään siitä liikkeelle, mitä lapsi osaa ja siirrytään eteenpäin pienin askelin, ikään kuin portaittain.

1. Harjoitellaan **kuulemaan** s –sihinä sanoissa
  - kuunnellaan ja matkitaan, miten sihisevät suihku, kiuas ja tuuli; miten vihainen kissa sähisee
  - keksitään huoneesta sanoja, joiden nimessä on s –sihinää. Lapsen ei vielä tarvitse itse osata sanoa niitä, nyt vain kuunnellaan.
2. Harjoitellaan **kielen liikettä ylös** hammasvallille ja sihinää erillisenä suhuna tavuissa

PILLIN SIHINÄ:

Sihise pilliin. Kieli nousee ylös hammasvallille. Ota pilli pois. Kieli jää edelleen ylös. Sihise monta kertaa pilliin ja ilman pilliä.

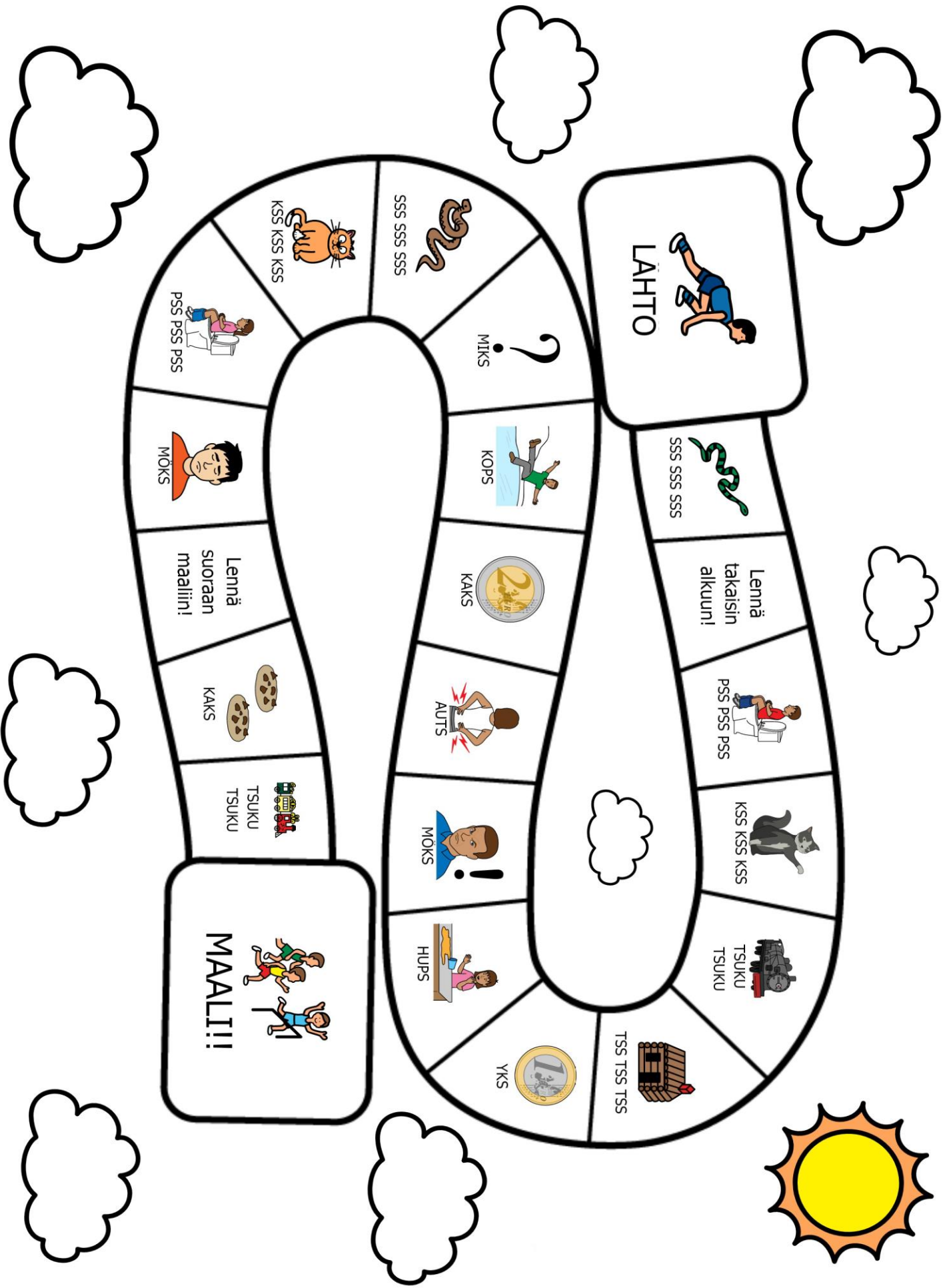
KISSANVUIKSET:

Laita mehupilli poikittain hampaiden väliin. Nosta kieli ylös hammasvallille ja sihise. Ota pilli pois ja sihise. Kieli ei liiku.

Laske sihinät. Kun olet tehnyt 10 kertaa, ansaitset jotakin kivaa!

Sihinää voi yhdistää vokaaleihin (a, o, u, e, i, y, ä, ö) ja liikkuu

- KÄVELLÄÄN: AA-SS-AA-SS-AA-SS...
- VOIMISTELLAAN/KEINUTAAN/NYRKEILLÄÄN RYTMISSÄ: UU-SS-UU-SS-UU-SS...
- POMPOTETAAN PUPUA TAI NALLEA: OO-SS-OO-SS-OO-SS...
- LENNÄTETÄÄN LENTOKONETTA: ÄÄ-SS-ÄÄ-SS-ÄÄ-SS...

LAHTO

SSS SSS SSS

Lennä
takaisin
alkuuni!

PSS PSS PSS

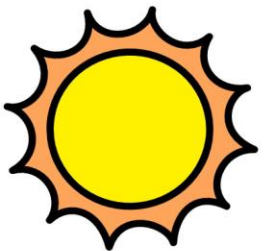
KSS KSS KSS

TSUKU
TSUKU

TSS TSS TSS

MIKS

KOPPS

KAKS

AUTS

MOKS

HUPS

YKS

SSS SSS SSS

KSS KSS KSS

PSS PSS PSS

MOKS

Lennä
suoraan
maaliin!

KAKS

TSUKU
TSUKU

MAALLII!

Rakettipeli

LÄHTÖ

SII

SAA

SUU

SEE

SÖÖ

SÄÄ

SYY

SÖÖ

SEE

SÄÄ

SII

SAA

SUU

SYY

SOI

SEI

SYÖ

SAI

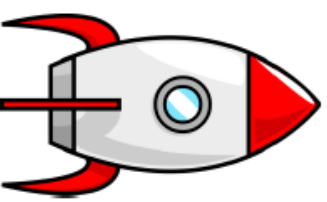
SUU

SIE

SUO

SYY

MAALI!

3. Kun siinä alkaa sujuu jo hyvin erillisenä ja tavuissa, siirrytään sanoihin

Usein /s/ on helpoin **sanan lopussa**. Siinä voidaan tehostaa sormivihjeellä: sormi lähtee huulilta eteenpäin siinä aikana.

YLÖSSS... ALASSS... ULOSSS... POISSS... HAMMAS MIES KAUIAS LAMMAS KINNAS

Sanan alussa saatetaan tarvita aluksi pieni tauko siinä ja sanan lopun välillä, jos /s/ on aiemmin korvautunut /t:/llä

SSS----AHA   SSS----AMMAKKO   SSS----IILI   SSS----UKLAA

Sanan keskellä voidaan tarvita hidastamista:

VE----SI   TAK----SI   YK----SI   KI----SSA   HI----SSI   MAN----SIKKA   JÄT----SKI

 Pelataan muistipeliä tai noppapeliä, joissa on /s/

 Katsotaan kirjan kuvia, etsitään sanoja, joissa kuuluu /s/. Nimetään huoneessa näkyviä /s/- asioita.

 Jatka lausetta /s/-sanalla

- Pekka palloa lyö, Olli omenaa...
- Hangella on latu, kirjasta löytyy...
- Sitä ei haittaa pahakaan lika. Sen eläimen nimi on...
- Jos lautasella tuoksuu viili, paikalle voi hiipiä piikkinen...
- Sen omistaa Jukka. Se on jalassa ja se on...
- Kun taivaalle ilmestyy kuu, on haukotuksessa...

4. Sitten, kun /s/ alkaa onnistua harjoituksissa, voidaan siirtyä /s/-äänteen harjoitteluun **puhekäytössä**

- pelataan muistipeliä tai noppapeliä sanoilla, joissa on /s/
- katsotaan kirjan kuvia, etsitään sanoja, joissa kuuluu /s/
- nimetään huoneessa näkyviä /s/-asioita
- valitaan päivän sana, jota toistellaan usein päivän mittaan
- sovitaan muutama tavallinen /s/-sana, joissa aina käytetään /s/:ää
- harjoitellaan /s/:ää loruissa ja pienissä lauseissa
- lauletaan lauluja, joissa muistetaan sanoa /s/ oikein: esim. Sutsi-satsi-satsaa; Jänis istui maassa; Sataa-sataa ropisee...; Satu meni saunaan...
- iPadille ladattava Tenkkapoo-S

Keksikää erilaisia tilanteita, joissa muistetaan käyttää /s/-äännettä: keinuessa, pyöräillessä, saunassa, ennen lastenohjelmia jne.